

Nr 264

Av herr Levin m. fl., angående utbildningen av mätningstekniker.

(Lika lydande med motion nr 286 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition har under nionde huvudtiteln s. 337 ff. departementschefen förklarat att det är angeläget att utbildningskapaciteten beträffande mätningstekniker ytterligare ökas under budgetåret 1961/62. Samma fråga har behandlats under åttonde huvudtiteln, s. 271, 277 och 284, varvid ett av överstyrelsen för yrkesutbildning i dess äskanden för budgetåret 1961/62 framlagt förslag att mätningsteknisk fackskolelinje inrättas vid högre tekniska läroverket i Härnösand från och med nämnda budgetår behandlats. Överstyrelsen har avgivit sitt förslag i anslutning till ett av lantmäteristyrelsen framlagt betänkande, benämnt »Mätningsteknisk och kartteknisk utbildning» (SOU 1959: 36), rörande omläggning av nuvarande provisoriska utbildningsformer. Syftet har därvid varit att skapa en långsiktig lösning av utbildningsfrågan för den mätningstekniska personalen. Behov av sådan personal förefinnes — förutom hos lantmäteriet — hos kartverket, hos vissa andra statliga verk, hos kommuner och hos vissa enskilda företag.

Kungl. Maj:t har i propositionen funnit sig icke kunna biträda angivna av överstyrelsen för yrkesutbildning framlagda förslag.

Såsom ett enligt vår åsikt fullkomligt otillräckligt förslag har departementschefen under nionde huvudtiteln s. 338 övervägt att i samarbete mellan arbetsmarknadsstyrelsen och lantmäteristyrelsen snarast anordna vissa kurser av omskolningskaraktär. Detta förslag går stick i stäv emot grundtankarna i den av riksdagen nyligen beslutade omorganisationen av lantmäteriet, enligt vilken delegering av arbetsuppgifterna i stor utsträckning skulle ske från högskoleutbildad till bl. a. mätningsteknisk personal. Skall detta i praktiken kunna genomföras krävs den i förenämnda betänkande skisserade utbildningen.

Jordbruksutskottet konstaterade i sitt utlåtande nr 1 år 1956, s. 186 ff., att den stora arbetsbalans som förelåg på vissa håll inom lantmäteriets distriktsorganisation var ett besvärande faktum, vars eliminerande allmänheten givetvis hade stort intresse av. För att ernå en direkt verkande förstärkning för lantmäteriet tillstyrkte utskottet förslag om in-

rättande av vissa mätningsteknikertjänster. Vidare uttalade utskottet som sin uppfattning att förbättring av arbetskraftsläget inom lantmäteriets område kan och bör uppnås genom en fortsatt utbildning och rekrytering av mätningstekniker. Denna uppfattning underströks av jordbruksutskottet även i dess utlåtande nr 1 år 1957, s. 186.

Sedan under en följd av år bristen på mätningsteknisk personal blivit alltmera markant i lantmäteriet påkallade 1956 års lantmäterikommitté i skrivelse den 6 februari 1957 till Kungl. Maj:t utredning och förslag om bl. a. utbildningen av mätningstekniker för lantmäteriväsendets behov. I brev den 22 mars 1957 uppdrogs åt lantmäteristyrelsen att bl. a. framlägga förslag härom. Sitt uppdrag redovisade styrelsen i det förut nämnda betänkandet, SOU 1959: 36.

Av lantmäteristyrelsens utredning framgår att nuvarande provisoriska anordningar för utbildningen av mätningsteknisk personal har otillräcklig kapacitet. En utbyggnad av intagningsmöjligheterna är därför nödvändig för att täcka behovet, som beräknas motsvara en årlig intagning av tre klasser. Vid sin bedömning av hur denna expansion skall utformas erinrar styrelsen om att den nuvarande tvååriga utbildningen med hänsyn till vedertagen terminologi är en ingenjörsutbildning som i flera hänseenden företer likheter med utbildningen vid de tekniska fackskolorna inom de högre tekniska läroverken. Det kan framhållas att föredraganden i proposition nr 91/1953 angående tillskapandet av den provisoriska utbildningen understrukit att — sedan ytterligare erfarenhet vunnits — frågan om utbildningens anslutning till någon redan befintlig läroanstalt, i första hand tekniskt läroverk, borde upptagas till prövning.

Lantmäteristyrelsen har efter ingående studium av personalens arbetsuppgifter och arbetsmarknadens behov samt i nära kontakt med bl. a. överstyrelsen för yrkesutbildning och arbetsmarknadsstyrelsen framlagt förslag om inrättande av mätningstekniska fackskolor vid tre tekniska läroverk, en i Mellannorrland, en i Stockholmsområdet och en i södra delen av landet. Förslaget har vunnit starkt stöd i remissbehandlingen (se ecklesiastikdepartementets diarienummer 2994/1960). Bl. a. har berörda kommuner helhjärtat anslutit sig till detsamma, varigenom lokalmässiga förutsättningar för dess genomförande redan nu föreligger. Det har även, som inledningsvis angivits, upptagits i överstyrelsens för yrkesutbildning anslagsäskanden för budgetåret 1961/62 beträffande en till Härnösand förlagd fackskola.

Som nämnts har Kungl. Maj:t icke framfört förslaget om inrättande av den första mätningstekniska fackskolan i årets statsverksproposition. Chefen för jordbruksdepartementet har vidare äskat en utökning av antalet elever som intagits i nuvarande mätningstekniska utbildning med

endast 5 (nionde huvudtiteln, s. 338). Härigenom kommer det erforderliga intagningsbehovet icke att på långt när uppnås. Betänkandets av en ingående arbetsmarknadsstudie underbyggda bedömning innebar nämligen som sagts en årlig intagning av tre fackskoleklasser. Härjämte räknades med att de skrämmande stora vakanserna skulle täckas genom den provisoriska utbildningens bibehållande under en övergångstid jämsides med den nya utbildningen. Först därpå skulle lantmäteristyrelsens för verket helt främmande uppgifter inom det reguljära utbildningsväsendets arbetsområde ha avvecklats.

Chefen för jordbruksdepartementet anför vidare i årets statsverksproposition (nionde huvudtiteln, s. 338):

Med hänsyn till att vakansläget beträffande mätningsteknikerpersonalen försämrats under innevarande år överväges att, utöver nyss angivna åtgärder, i samarbete mellan arbetsmarknadsstyrelsen och lantmäteristyrelsen snarast anordna vissa kurser av omskolningskaraktär och med sådan inriktning att personer som genomgått kurserna, även om de ej därigenom skulle bli färdigutbildade mätningstekniker, skall kunna anställas för fullgörande av mätningstekniska uppgifter.

Vi anser att en omskolning inte alls kan lösa de frågor det här gäller att komma till rätta med. Problemet är nämligen att snabbt täcka vakanser med personal som förmår att övertaga uppgifter som nu på grund av personalläget utföres av högskoleutbildat folk. Om detta inte går att åstadkomma, har man motverkat en av de bärande tankarna i 1960 års omorganisation av lantmäteriet. Man tvingas då att behålla de orationella arbetsformer som man åsyftat att komma ifrån genom omorganisationen. Det förslag till en 50 %-ig utbyggnad av intagningsvolymen som överstyrelsens anslagsäskanden innebär bedömer vi vara ett minimum i dagens bristläge beträffande mätningsteknisk personal.

På grund av ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om proposition till 1962 års riksdag rörande en definitiv organisation av den mätningstekniska utbildningen i enlighet med betänkandet från lantmäteristyrelsen.

Stockholm den 24 januari 1961

Hans Levin

Erik Tobé

Gunnar Lundmark

Bo Turesson

Mac P. Hamrin
i Kalmar

Lars Eliasson
i Sundborn

John G. Löfroth

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Einar Hægglom

Fridolf Jansson
i Benestad